UUTISET

Jos ei hallitus esitä selkeää ulospääsytietä, sote-uudistus on epäonnistunut ja se on aloitettava puhtaalta pöydältä. **KANSANEDUSTAJA ANNIKA SAARIKKO (KESK.)**

PÄIVÄN PUNKTI

Ailus

Merja Ailus sai lähteä Kevasta. Ahneus sai palkkansa. Vai saiko?

Ailuksen kohtaloksi koitui julkisuus. Virkavirheitä hän ei ollut tehnyt. Firmakin takoi tulosta.

Ailuksen todettiin olleen ahne, koska hänellä oli iso palkka. Ailuksen verotettavat tulot olivat 250 000 euroa. Totta, se on paljon.

Kevan ohella kannattaa vilkaista myös Ilmarista ja Varmaa, ne ovat ihan samanlaisia eläkevakuutusyhtiöitä. Keva on näistä kolmesta suurin.

Ilmarisen toimitusjohtajan Harri Sailaksen tulot olivat 700 000 euroa ja Varman Matti Vuorian tulot 1,05 miljoonaa euroa. Vuorian ansiotulot olivat Ailukseen tuloihin nähden nelinkertaiset.

Olivatko Ilmarinen tai Varma parempia kuin Keva, kun ne maksoivat hirmupalkkoja? Eivät olleet. Viime vuonna Kevan sijoitukset tuottivat parhaiten.

Media kertoi, että Ailus asuu hienossa firman omistamassa asunnossa ja ajaa rättibemarilla.

Suomessa piispat, papit ja isojen yhtiöiden johtajat ovat aina asuneet hulppeissa työsuhdeasunnoissa. Nykyisin se on harvinaisempaa, kun verottaja pani asumisen verolle. Ailus maksoi asunnostaan 1 555 euroa kuukaudessa.

Helsingissä niin halpa asuminen tuntuu lottovoitolta, mutta maakunnassa sitä pidettäisiin kiskurivuokrana.

Keva on julkinen laitos ja sellaisen asiat ovat avoimia, päinvastoin kuin pörssiyhtiön asiat. Toimittajan ei tarvitse ponnistella saadakseen jutun.

Medialla oli myös tietolähde Kevan sisällä. Vuotajalla ja Ailuksella oli huonot välit. Kosto on aina suloista.

Valtamedialle Ailus oli herkullinen suupala – nainen, kepulainen, blondi ja ajaa avoautolla.

Ailus ärsytti, häntä pidettiin koppavana ja hankalana, vaikkakin osaavana. Kuten tiedetään, miesjohtajat eivät koskaan ole veemäisiä luutnanttilammioita.

Eduistaan Ailus oli sopinut hallituksen puheenjohtajan, Sampsa Katajan (kok.) kanssa.

Kun kohu oli kovimmillaan, urhea Kataja istui perunakuopassa ja vaikeni. Kun Ailus oli erotettu, Kataja palasi julkisuuteen ja oli kuin laupias samarialainen.

Ailuksen suurin virhe oli auto. Kevan toimitusjohtaja ei voi ajaa avoautolla. Kevan seuraavan johtajan kannattaakin hankkia avolava-auto.

Kekkonen opetti, että asiat eivät ole niin kuin ne ovat vaan niin kuin ne näyttävät olevan.

Josif Stalin sanoi sen toisin.

Kun syyllinen on tiedossa, rikoskin löytyy.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Hallitukselta rakennepäätös, oppositiolta jo omat vaihtoehdot

Hallitus on varonut kertomasta etukäteen yksityiskohtia tänään valmistuvasta rakennepaketista. Opposition vaihtoehdoista puuttuvat hintalaput.

Hallituksen on määrä saada tänään perjantaina valmiiksi rakennepakettinsa, jolla saataisiin tukittua julkisen talouden rahoitusaukkoa yhdeksällä miljardilla eurolla eli 4,7 prosentilla kolmessa vuodessa.

Keinoina ovat muun muassa työnteon ja verotulojen lisääminen, sosiaaliturvan muuttaminen ja kuntien toiminnan tehostaminen.

Tarkoitus on lyhentää opiskeluaikoja, muuttaa perhevapaiden, vuorotteluvapaan ja päivähoidon sääntöjä sekä pidentää iäkkäiden työuraa ja helpottaa työttömien työhön pääsyä. Listalla ovat olleet myös oppivelvollisuuden pidentäminen, lapsiryhmien suurentaminen ja ammattipätevyyksistä tinkiminen.

Hallitus on varonut livauttamasta yksityiskohtia julkisuuteen etukäteen. Niinpä oppositiokin on julkaissut omat vaihtoehtonsa tietämättä hallituksen päätöksiä.

Keskusta esitteli omansa lokakuussa ja perussuomalaiset keskiviikkona. Mallit kattavat kaikki alat ja niille on yhteistä hintalappujen puuttuminen: avoimeksi jää, kuinka ison menoaukon ne paikkaisivat.

Bioenergiaa ja pk-yrityksiä

Keskustan mukaan sen tavoitteena on talouden tasapaino 8–10 vuoden aikana.

Siinä ajassa ehtivät tosin hallitukset vaihtua ja maailmantalouskin elpyä.

Kumpikin oppositiopuolue luottaa myös kotimaiseen bioenergiaan ja kasvavien pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksiin. Keskustan sihdissä ovat koko maan ja maaseudun yritykset, perussuomalaiset muistavat myös heikommin koulutettujen tilanteen. Siksi sama kaava eläkeiän nostamiseen ei käy kaikille.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismallit muistuttavat toisiaan. Perussuomalaisilla pohjana ovat peruskunnat ja niiden omistamat piirikunnat eli nykyiset sairaanhoitopiirit.

Myös keskustan kotikunta-maakunta-malli pohjautuu nykyisiin sairaanhoitopiireihin ja kuntien yhteistyöhön. Uudistus voisi tuoda keskustan mukaan jopa miljardiluokan kustannussäästöt.

Kumpikin laittaisi myös julkiset tietojärjestelmät kuntoon, perussuomalaiset Kela-vetoisesti.

Perussuomalaiset haluavat myös jämäkämpää EU-politiikkaa: ”Suomi on äänestänyt vuosina 2008–2012 neuvostossa vain kerran EU-lakiehdotusta vastaan. Tähän on tultava muutos.”

Keskustalta sote-paineita

Kansanedustaja **Annika Saarikko** (kesk.) sanoi keskiviikkona, että ”hallitus on taas maalannut itsensä nurkkaan aikatauluvirityksillään”.

”Sote-uudistuksessa pitää onnistua eikä vain päättää joidenkin peruspalveluiden alasajosta. Jos ei hallitus esitä selkeää ulospääsytietä, uudistus on epäonnistunut ja se on aloitettava puhtaalta pöydältä.”

Keskusta esitteli myös vaihtoehtoaan hallituksen kaavailemalle oppivelvollisuuden pidentämiselle. Puolue puuttuisi syrjäytymiseen jo lapsena antamalla perheille kasvatustukea, kotihoitoapua ja panostamalla lähisuhteisiin.

Se hyödyntäisi myös paremmin nykyisen kymppiluokan, työpajat ja oppisopimuksen ja tarkistaisi tyttöjen hyvinvoinnin ”tulevaisuuskutsunnoissa”. Vapaaehtoistyöstä voisi saada verovähennyksiä, äänestysiän laskea 16 vuoteen ja jokaiselle maahanmuuttajalle tulisi taata kantasuomalainen tukihenkilö, keskusta linjaa.

EIJA MANSIKKAMÄKI

KESKUSTELE VERKKOLEHDESSÄ

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

Perussuomalaisten vaihtoehto

- sote-uudistuksen pohjaksi peruskunta–piirikunta-malli
- toimeentulotuki ja omaishoidontuki Kelan maksettaviksi
- viiden vuoden irtisanomissuojan purkaminen tarpeettomien johtavien virkamiesten osalta
- pakolaiskiintiön leikkaus, jos julkisia menoja ja palveluitakin leikataan
- aggressiivisuutta kansallisen edun ajamiseen EU:ssa
- pakkoruotsi pois
- energiaomavaraisuus vähintään 50 %:iin, perustaksi kotimainen energia
- turpeen ja puuhakkeen verotus ja tuet vuoden 2012 tasolle, uusille turvesuoluville nopeutettu käsittely
- aloittaville ja kasvaville pk-yrityksille verotukia, alv:n alaraja ylös ja kasvuyrityksille Viron-mallinen verotus
- hallituksen esittämien työttömyysturvan ja asumistuen suojaosuuksien sitominen indeksiin
- eläkkeellesiirtymisikä ylös, mutta tuloluokkien väliset erot huomioon elinajanodotteessa
- työantajan eläkemaksujen porrastus, jos palkkaa yli 55- ja alle 30-vuotiaita. 1 000–2 000 verovähennys ansiotuloon 63-vuotiaasta eteenpäin

Keskustan vaihtoehto

- sosiaali- ja terveyspalvelut kotikunta-maakuntamallin pohjalta
- omaishoidontuki Kelan maksettavaksi
- kunta- ja sote-uudistukset uusiksi, rahoitus mukaan heti
- 3–5 miljardin euron rahasto auttamaan teollisuuden rakennemuutosta ja pelastamaan työpaikkoja
- Valtion Infra Oy hoitamaan liikenneväyliä, sähköverkkoja ja bioenergiaa
- päästöt puoleen, vähintään puolet käytetystä energiasta kotimaista ja 50 prosenttia uusiutuvaa energiaa
- yrityksille rahaa Finnveran ja pk-yritysten joukkovelkakirjamarkkinoiden avulla
- yksinyrittäjille tukea ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen
- työllistäville pienyrittäjille ja maatalouden harjoittajille viiden prosentin yrittäjätulovähennys
- työntekijälle rajattu oikeus siirtää loma-aikaa sairauden vuoksi
- opinnot nopeammiksi, työelämä paremmaksi, eläkejärjestelmä uusiksi ja eläkeikä kiinni odotettavissa olevaan elinikään
- nuorisotakuu uusiksi, oppivelvollisuusiän pidentämisen tilalle räätälöityjä ratkaisuja

PEKKA FALI

MARKKU VUORIKARI

Perussuomalaiset haluaisi sote-uudistuksen pohjaksi peruskunta-piirikuntamallin. Keskusta järjestäisi sosiaali- ja terveyspalvelut kotikunta-maakuntamallin pohjalta.

Pohjois-Suomen kunnilla Euroopan paras hanke

Pohjois-Suomessa viidessä kunnassa kokeiltu ”Arjen turvaa kunnissa” -yhteistyömalli on voittanut Euroopan julkishallinnon instituutin EIPA:n hankekilpailun. Joka toinen vuosi järjestettävässä kilpailussa etsitään ratkaisuja siihen, miten turvallisuutta ja hyvinvointia ylläpidetään samalla, kun julkiset voimavarat vähenevät tai pysyvät ennallaan.

Toimintamalli perustuu alueen ja kuntien eri viranomaisten, järjestöjen ja yritysten yhteistyöhön, selittää Pelkosenniemen kunnanjohtaja **Erkki Parkkinen**.

Byrokratian sijaan voimavarat on keskitetty toimintaan. Hankkeen avulla on saatu samaan pöytään päättäjät, jotka yleensä hautovat asioita erillään. Yhteistyön kautta on esimerkiksi huomattu, että kunnat, seurakunnat ja järjestöt tarjoavat palveluja kunnan samoille alueille, ja osa alueista jää täysin ilman.

”Kun kaikilla on tiukkaa, yhteistyön kautta järkevöitetään resursseja. Aina ei tarvita edes rahaa”, Parkkinen selittää.

Hyvinvoinnin parantamisessa on korostettu ennaltaehkäisevää työtä. Kunnissa on pyritty esimerkiksi tukemaan ikääntyneiden kotona asumista kylillä.

Parkkisen mielestä seuraava askel olisi, että hyvin onnistunut kokeilu huomioitaisiin lainsäädännössä.

”Toimintamalli edellyttää myös sääntelyn joustavoittamista. Kunnilta vaaditaan kaiken maailman papereiden tekemistä.”

Lapin aluehallintovirasto on hallinnoinut hanketta, ja rahoitus on saatu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta. Mukana ovat Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Tornio ja Pudasjärvi.

Eurooppalaiseen hankekilpailuun osallistui 230 hanketta 26 maasta.

HENRIK SCHÄFER

> Kunnat, seurakunnat ja järjestöt tarjoavat palveluja kunnan samoille alueille, ja osa alueista jää täysin ilman.

Kuuskaistan tilalle tulossa maakunnallinen verkkoyhtiö

Kovasti mainostettu valokuituverkon rakentaminen Keski-Suomeen tyssäsi kesällä verkko-osuuskunta Kuuskaistan rahoitusongelmiin. Selvitystyöryhmä esittää maakunnallista verkkoyhtiötä saattamaan hankkeen valmiiksi.

Viidentoista keskisuomalaisen kunnan johtavat päättäjät kokoontuivat tiistaina Jyväskylään pohtimaan tilannetta. Uudeksi ratkaisumalliksi on nousemassa kuntien lähes täysin omistama verkkoyhtiö.

Selvitystyöryhmän esittämä ratkaisu takaisi toteutuessaan sen, että hanketta jo avustaneet kunnat ja laajakaistoja tilanneet asiakkaat saisivat luvatut yhteydet.

Esitetty malli oli kuntien kannalta muutenkin alkuperäistä parempi. Alunperin kaikki julkiset avustukset olivat menossa ulkopuoliselle teleoperaattorille. Uudessa mallissa julkinen raha hyödyttäisi myös kuntia, joista tulisi tietoliikenneverkkojen omistajia.

Verkkopalvelut ostettaisiin ulkopuolelta. Ratkaisu mahdollistaisi myös julkiset sisältöpalvelut ja nopeuttaisi kiinteää verkkoa täydentävien langattomien verkkojen tukiasemien rakentamista.

Selvitysryhmän esittämä ehdotus siirtyy seuraavaksi kuntapäättäjien käsittelyyn. Valtakunnallisessa Laajakaista kaikille 2015 -hankkeessa on mukana 17 keskisuomalaista kuntaa. Kaksi kuntaa on Telia-Soneran asiakkaita.

Kunnat taanneet miljoonalainat

Keskisuomalaiset kunnat ovat taanneet Kuuskaistan lainoja noin 30 miljoonan euron verran. Ehtona oli, että osuuskunta saa muualta takuita saman verran.

Takuut antoi 13 kuntaa. Rahoitusyhtiö Finnvera hylkäsi osuuskunnan noin 11 miljoonan euron takauspyynnön.

Puolet valtion tuesta olisi voitu maksaa tukipäätöksen yhteydessä, jos hanke olisi käynnistetty viime marraskuussa tai myöhemmin. Koska hanke oli jo käynnissä lainmuutoksen tullessa voimaan, valtion tukirahat maksetaan vasta, kun hanke on valmis.

Nyt keskisuomalaiset kunnat yrittävät saada hankkeeseen vauhtia, jotta se olisi valmis vuoden 2015 loppuun mennessä.

Tähän mennessä hanke on saanut rakennetuksi Keski-Suomeen noin 750 kilometriä valokuituverkkoa. Nopean laajakaistayhteyden Kuuskaistalta on tilannut noin 5 000 asiakasta.

REIJO VESTERINEN